

1. Indledning

I Rigsadvokatens vejledning om bødetakster i politisager (bødekatologet) er der fastsat vejledende takster for bødestørrelserne på en række områder, hvor der i praksis forekommer mange ensartede sager.

Disse vejledende retningslinjer omfatter bl.a. færdselslovsovertrædelser, mindre overtrædelser af straffeloven (butikstyveri, brugstyveri og hærværk) samt overtrædelser af lov om euforiserende stoffer og politivedtægterne.

De vejledende retningslinjer er kun fastsat på områder, hvor der er en rimelig sikkerhed for, at domstolene anvender taksterne.

Bødekatologet blev udsendt i juni 1991 og er delvis revideret i maj 1992. De nugældende retningslinjer er medtaget som bilag 1 til denne redegørelse.

Herudover er der med hensyn til udvalgte færdselslovs- og våbenlovsovertrædelser i de senere år på grund af lovændringer udsendt supplerende retningslinjer for anklagemyndighedens bødepåstande. Disse retningslinjer er medtaget som bilag 2-7 til denne redegørelse.

På flere områder er de vejledende bødetakster imidlertid ikke ændret gennem 90'erne. Bødernes størrelse har således ikke fulgt prisudviklingen, og der er i en række tilfælde tale om bøder af en sådan beskeden størrelse, at de næppe har nogen præventiv effekt.

Spørgsmålet om en nyordning og forenkling af bødeområdet har i de senere år være drøftet i forskellige sammenhænge.

Således anbefalede en uformel styringsgruppe, der blev nedsat af Justitsministeriet i 1994, i en redegørelse fra februar 1996 om et gennemført forsøg om udlevering af bødetilkendegivelser på stedet m.v., at der generelt indføres en minimumsbøde og faste intervaller i bødetaksterne på mindst 200 kr., samt at sammenlægningen af bødestraffe for flere forseelser skal ske ved sammenlægning af de normale bøder for hver overtrædelse (absolut kumulation).

Rigsadvokaten erklærede sig i en skrivelse af 13. maj 1996 til Justitsministeriet enig i, at sådanne ændringer bl.a. af praktiske, administrative hensyn og af hensyn til forudsigeligheden i strafforfølningen er ønskelige. Rigsadvokaten påpegede, at det var hans opfattelse, at forslagene kun kan gennemføres ved lovgivning.

I februar 1999 rettede Rigsadvokaten på ny henvendelse til Justitsministeriet om spørgsmålet. Rigsadvokaten henledte Justitsministeriets opmærksomhed på ønskeligheden af, at spørgsmålet om sammenlægning af takstmæssige bødestraffe blev lovreguleret, således at udgangspunktet er sammenlægning af bødestraffene (absolut kumulation).

Rigsadvokaten påpegede endvidere, at praktiske, administrative hensyn, hensynet til forudsigeligheden i strafforfølningen samt almenpræventive hensyn taler for, at der - navnlig inden for færdselslovsområdet - fastsættes retningslinjer dels om minimumsbøder af en vis størrelse dels om færre bødepositioner, og Rigsadvokaten foreslog, at et udkast til sådanne retningslinjer blev udarbejdet i rigsadvokaturen.

Justitsministeriet tilsluttede sig ved skrivelse af 9. juli 1999, at rigsadvokaturen nærmere overvejede spørgsmålet om minimumsbøder af en vis størrelse og om færre bødepositioner, og Justitsministeriet ville endvidere se på mulighederne for gennem lovgivning at gennemføre en ordning med absolut kumulation.

Rigsadvokaturen har på denne baggrund iværksat en vurdering af, hvorledes en nyordning og forenkling af bødeområdet kan gennemføres.

Overvejelserne koncentrerer sig om færdselslovsområdet, hvor der synes at være størst behov for en revision af de nugældende retningslinjer for bødefastsættelsen.

Baggrunden herfor er, at overtrædelser af færdselsloven udgør langt den største del af det samlede antal overtrædelser af særlovgivningen. Det fremgår således af Politiets årsberetning for 1998, at der i beretningsåret blev registreret 234.603 sigtelser for overtrædelse af færdselsloven, og det samlede antal overtrædelser af særlovgivningen udgør i alt ca. 300.000. Til sammenligning kan nævnes, at der blev registreret 13.559 anmeldelser om overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, 6.143 anmeldelser om overtrædelse af våbenloven, 8.840 anmeldelser om overtrædelse af politivedtægterne og 505 anmeldelser om overtrædelse af dyreværnsloven.

Overvejelserne omfatter dog kun i et vist omfang de områder af færdselsloven, der har været undergivet lovregulering i de senere år, samt færdselslovens regler om spiritus og promillekørsel.